

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e112857/facsimile.pdf> (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ikl. enhver Tid selv. Og paa denne Maade er det da i Grunden ogsaa, at man til alle Tider har baret sig ud ved Deemingen af Grundlovsforfatning, uanset naar og i hvilken Tid de forfatnings- og konstitutionsforberedende Arbejder. Endnu dog er, for at jeg noget nærmere kan oplyse min Tanke. Et Argument, der ofte er anført til Fordeel for Lovforsamlingen, er, at det skulde tjene til at sætte Kernen. Det foreskriver mig nu for det første, at det for en almindelig Betragtning er vanskeligt at indse, hvorledes det i Almindelighed skal kunne siges, at Kongemagten vil være stærkere, naar den faaer overfor to andre selvstændige Statsmagter, end naar den kun faaer overfor en. Gaafe vist vil det være Tilfældet, hvor det ene Kammer, enten som kongevalgt eller som valgt, følger sin Oprindelse, naar Kongemagten og dens naturlige Fæder sig til denne; men naar derimod begge Kamre have den samme Oprindelse, og Forordningerne derfor maa være for, at de ville holde sammen, da foreskriver det mig snarere, at det skulde maatte antages. Saameget synes mig indemmelst at være klart, at det kongelige Bets langt vanskeligere vil kunne udrøbe end en Beslutning, end det vil kunne udrøbe med en Beslutning, som kan er taget af et Forsamling. Men man siger: dette Bets maa ogsaa holdes altsed ikke bruges; men dette er netop en Anstøelse, som jeg mener, at det er Grund til at paahele ind. Jeg tror, at dette ikke stemmer med det danske Folks Tanke, og jeg tror, at man ikke skal udsætte noget Saadant til samme Tid, som man affatter en Grundlov, hvor dette Bets indlægges. Det kongelige Bets skal, efter min Mening, ikke være et Bets, som aldrig udrøbes, og som derfor maa være i Stuen, indtil det altsed bliver altsed ubrugt; jeg tror, at det netop her bruges, thi kun det en Fald, men maadsvarende og selvstændig Brug vil det kunne beholde sin Betydning. Hvor jeg ser omkring, da vil det sig for mig, at i alle de Lande, hvor Lovforsamlingen har været indført, er det kongelige Bets, som er lig, udrøbet i Praxis, og naar jeg derimod vil sege et Bets, hvor det i Virkeligheden bruges, hvor skal jeg da vende mig hen uden til Forsamlingen Norge. Kongemagten, den gamle nedværende Kongemagt er hos os den eneste Magt, der har et historisk Grundlag, og denne Magt er det af Folket. Vil det nu være rigtigt at danne et Forsamling, som mangler ethvert saadant historisk Grundlag, og om hvis mulige Væsen og Væsen vil derfor snarere kunne vide, for at stille dette Kammer op til at sætte Kongemagten i Støtten?

Endnu maa jeg gjere en Slutningsbemærkning med Henpaa til den hele Argumentation, som her i Salen er ført til Fordeel for Lovforsamlingen. Det foreskriver mig, at denne Argumentation har en meget blødt Karakter, der let kan føre til Forvirring. Snart hører man nemlig anvendt de samme Argumenter, som af enkelte Statsmænd ere fremførte for det gamle danske Kammer; men snart bliver det af andre erkjendt, at disse Argumenter dog i Grunden set ikke kunne bruges hos os, hvorledes man foreskriver Lovforsamlingen (som en — saaledes har man kaldet det — blot reglementarisk Udskiftelse. Jeg tror, at der her er en Forblanding af to meget forskellige Spørgsmaal. Det ene, og det er det første, det principielle Spørgsmaal, er, om der ligesom for hinanden skulle faae tre selvstændige Statsmagter, eller om det altsed skal være to, og naar man da kommer til det Resultat, som jeg mener at være det rette, nemlig at man skal holde sig til Lovforsamlingen, da bliver det et Spørgsmaal, der snarere maa komme under Overvejelse, men kun som et sekundært, hvilke reglementariske Forordninger der skulde træffe for at forebygge Overtrædelse eller, om man vil, Gendigtelse.

Det er altsaa af disse Grunde, at jeg vil slutte mig i det Væsentlige til et saadant blødt System som det, der er foreskrevet af den tredje lste Kongevalgte (Hammerich), idet jeg dog maa bemærke, at det ved Lovforsamlingen, at den foreskrevne Genus er temmelig lav, naar den skal have nogen virkelig Betydning, og at jeg derfor hellere vilde foreskive en saadan Genus som den, der er foreskrevet af 4de Minoritet til Landstinget, dets at jeg ogsaa skulde foreskive et andet Forhold mellem de delingsde og ubelingsde Bets, navnlig saaledes, at disse blev lige mange, i hvilken Henseende jeg skal forbeholde mig, om jeg dertil maatte finde Anledning, at stille et

Koncedement. Dog maa jeg bemærke, at jeg ikke lægger nogen særlig Vægt paa, om der forstærkes det ene eller andet Forhold, da jeg nemlig er af den Tro, at disse Bets paa ingen Maade vilde blive sig som Glædelig; jeg tror, at begge Slags Bets vilde blive meget fordelagtigt nuancerede, men dog begge sende Betsforlag. Det er endnu en anden Tanke, som har tiltalt mig meget, og som har været det en stor Stykke ved den af det høitværdige Ministerium afgivne Forskling; det er den Tanke at lade de delingsde Bets fremgaae af Kommunaldelethedsretten. Detsaas hermed tror jeg, at man kunde opnaae noget ganske Genfaldsmæssigt, naar disse Betsforordninger blev temmelig høje. Det, som ligger mig paa Hjerte, er at faae et Forsamling, som indholder en sand Betsrepræsentation; men en saadan tror jeg ikke kan opnaaes, naar man udelukker Lovforsamlingen, og ikke heller naar man netop med en enkelt Betsform, som altid maa føre til mere eller mindre ensidige Resultater.

Forsamlingen: Jeg vil tillade mig en Bemærkning. Jeg havde troet, at det var et almindeligt Bets, at man kunde tilendebringe Diskussionen over de Betsforlag, der ere gjorte til §§ 30-36, laften. (Stemmer: ja! ja!) Men det er endnu som Tale, som have indtaget sig, og jeg ved saaledes ikke, om dette lader sig gjøre, hvis Ingen af disse skulde renoncere paa Arbejdet; ialtfald vil det ikke kunne opnaaes, uden at de tredje Tale meget strengt holde sig til det foreskrevne Betsforlag. Den tredje Rigsdagsmand for Maribo Amt lste Distrikt har Ordet.

B. Christensen: Jeg er i den Grad betænkelig ved at tilbringe til at forlange mere udrøbet for langvarige Diskussioner, at jeg ikke skulde have rejst mig i Anledning af det foreskrevne Betsforlag, naar det ikke havde været at forlange, at en fuldkommen Uenighed fra denne Side af Salen om denne Genstand kunde have fremkaldt en Beslutning, kunde have ladet formode, at vi, som holder paa et Lovforsamling, at vi kunde holde til at gaae ind paa det her foreskrevne. Jeg tror derfor, at det maatte være værdt af nogen Interesse for den kommende Genfald i Forsamlingen snar at udsætte, at vi ganske vilde vilde et Forsamling, men ganske vist ikke kunne vilde det for Væsen af en Genus. Genus vilde vi paa ingen Maade indlade os paa, og hellere end at gaae ind paa et Forsamling, som i nogen Henseende har Genus blandt sine Betsforordninger, længt hellere træffe vi os da tilbøje til det Lovforsamling i Udsætte, som Hr. Major har tilbudt os. Jeg skal efter den høitværdige Forsamling's Opførelse indskrænke mig til disse Ord.

Bregenvold: Den tredje kongevalgte Rigsdagsmand (Anders) udsætte, da han fremførte sit Betsforlag laften, at han i den høje Meningsfuldhed, som havde gjort sig tilføende, havde fundet afsluttelige Resultater, hvortom der dog maatte anføres at være nogen Grund af Uenighed; rigtigst var disse Resultater kun negative. Jeg tror ogsaa at have udrøbet mig et Resultat af de foreskrevne Diskussioner, som ogsaa tyder paa nogen Uenighed, men det er det værdt ogsaa kun paa en negativ Uenighed, det er nemlig det Resultat, naar jeg betragter de forskellige Betsforlag, saavel af Udvalgets Medlemmer, som af Forsamlingens, disse Betsforlag i deres Græde, at der ikke er noget af de foreskrevne Betsforlag, som tilfredsstillende Røgen altsed, og jeg tvivler meget paa, at disse Betsforordninger enten i Udvalget eller i Forsamlingen ere i enhver Henseende fuldkommen tilfreds med deres egne Betsforlag eller vilde paahele, at det er det ene Bets og det ene Bets. Jeg tror, det bliver det første, at man paa den Side, som man er faaet ind paa, ikke blot her i Forsamlingen, men overalt, hvor man har villet gennemføre Repræsentationssystemet, er indtøbet paa en stor Værd; den Tanke, jeg her udsætte, er fremført i Begyndelsen af Diskussionen; jeg tror, saavidt jeg mindes, det var under Diskussionen af det første Minoritetsbets, af den tredje 2de kongevalgte Rigsdagsmand (Tscherning); han sagde, at det var en Uenighed i enhver Maade, hvorefter man søgte at reallere Repræsentationssystemet. Jeg giver ham fuldkommen Ret her; jeg giver ham ogsaa Ret i, hvad han udsætte om, hvorefter denne Uenighed bliver, idet han mente, at den blev det første, at man gik ud paa at sege Interesserne indfor de Repræsentation, og at man, ved saaledes at lade forskellige Interesser blive repræsenterede, begyndte at høere Repræsentationssystemet med at dele Landet i Distrikter, og der